

שירות הביטחון הכללי מידע לקראת בחינה במכון מיון

מטרתו של יום המבחנים במכון היא לבדוק את מידת ההתאמה של הנבחן לתפקיד שאליו הוא מועמד.

מה כולל יום המבחנים במכון?

האבחון במכון נמשך בדרך-כלל יום שלם (9-6 שעות), אך לעיתים הוא יכול להסתיים כעבור שעה או שעתיים בלבד. האבחון יכול לכלול מבחנים ממספר סוגים:

1. מבחני כישורים ומבחני ביצוע.
2. מבחני אישיות.
3. מבחני מצב קבוצתיים ("סימולציות").
4. ראיון אישי.
5. שאלון אישי, שאלוני נטיות.

להלן נסקור בקצרה כל אחד מסוגי מבחנים אלה. סקירה זו מיועדת לתת מושג כללי לגבי סוגי המבחנים בהם משתמש המכון, ואינה מתעכבת על המבחנים עצמם – הרכב המבחנים הספציפי שמקבל הנבחן במכון **תלוי בדרישות התפקיד אליו הוא מועמד, ובחלק מהמקרים לא נכללים כל סוגי המבחנים.**

מבחני כישורים ומבחני ביצוע – מבחנים אלה מיועדים לבחון את כישורי החשיבה, את היכולת לפתור בעיות מסוגים שונים, דוגמת בעיות לוגיות, בעיות חשבוניות, יכולת עקיבה אחר פרטים, תפיסה מרחבית ועוד. המאפיין את כל המבחנים מסוג זה הוא שבכל מבחן יש מספר רב (20-100) של שאלות, שלכל אחת מהן פתרון נכון יחיד. הציון בכל מבחן נקבע על-פי מספר השאלות הנכונות עליהן ענה הנבחן במסגרת זמן קצוב. חלק מהמבחנים מועברים בנייר ועיפרון, וחלק על גבי מחשב. יום מבחנים עשוי לכלול 5-10 מבחני כישורים שונים.

מבחני אישיות – במבחנים אלה הנבחן נדרש לבצע באופן חופשי למדי מטלות מסוגים שונים, דוגמת ציור ציורים, כתיבת סיפורים, השלמת משפטים וכדומה, או שמוצג בפניו היגד מסוים ועליו לבחור בתשובה המתאימה לו ביותר ביחס לאותו היגד. במבחנים מסוג זה אין תשובות נכונות או בלתי נכונות, אלא מכלול של תגובות המשקפות את הרגליו, העדפותיו והתייחסויותיו של הנבחן למצבים שונים. מכלול התגובות למבחנים השונים מאפשר להעריך היבטים שונים באישיותו של המועמד. יום המבחנים עשוי לכלול 5-6 מבחני אישיות שונים.

מבחני מצב קבוצתיים – במבחנים אלה נדרשת קבוצה של מועמדים להתמודד עם מצב נתון, למשל לדון בנושא מסוים, או להגיע להחלטה בבעיה כלשהי, בהתאם להנחיות הניתנות על-ידי הבוחנים. לעיתים מבחנים אלה דורשים לקיחת חלק במשא ומתן על פי תפקידים נתונים, או בניית מוצר מסוים על-פי מפרט נתון. מבחנים אלה מיועדים לספק אינדיקציה על הסגנון הבין-אישי במצבים שונים בהם יכולות להידרש התנהגויות שונות.

ראיון אישי – בראיון מסוג זה נשאל הנבחן לגבי ניסיונו האישי והתעסוקתי בעבר, לגבי העדפותיו ומטרותיו בהקשרים שונים ולגבי התפקיד אליו הוא מועמד. אורך הראיון אינו קבוע, והוא עשוי להימשך כחצי שעה עד שעה וחצי.

שאלון אישי ושאלונים תעסוקתיים – בשאלונים אלה על הנבחן לענות על שאלות שונות הקשורות לקורות חייו, לניסיונו הקודם בשוק העבודה, ללימודים ולקורסים שעבר, לכישוריו לבצע מטלות ותפקידים שונים ולהעדפותיו בקשר לכך.

חוות הדעת המסכמת

חוות הדעת המסכמת לגבי הנבחן נקבעת על-פי ביצועיו בכל המבחנים שעבר במהלך היום, כאשר כל המידע מוערך ומושווה לדרישות התפקיד כפי שהוגדרו על-ידי המשרד. חשוב להדגיש כי ההערכות בחוות הדעת אינן בבחינת "עובר" או "נכשל" אלא מבטאות את ההערכה לגבי מידת ההתאמה של המועמד לדרישות התפקיד המסוים אליו נבחן. חוות הדעת מועברת אך ורק לגורמים המוסמכים לכך במשרד. העברת חוות דעת זו למשרד מחייבת קבלת אישור (בכתב) מהמועמד עצמו: על המועמד לחתום במכון על טופס ויתור סודיות.

שאלות שנשאלות תדיר (FAQ)

האם כדאי לי להתכונן לקראת האבחון במכון?

אינך צריך ללמוד חומר מסוים לקראת המבחנים. עם זאת, בהחלט כדאי להכיר באופן כללי את הנדרש ביום מבחנים מסוג זה, וזוהי בדיוק המטרה בהצגת המידע בדף זה. עליך להשתדל להיות במיטבך, להגיע בזמן ולאחר מנוחה מתאימה, כדי שלא תהיה עייף במהלך היום.

המבחנים נמשכים בדרך כלל יום שלם, במהלכו מוגשת שתייה. הצטייד במזון ובשתייה נוספים אם רצונך בכך. במהלך היום ניתנות מספר הפסקות, במהלכן ניתן לאכול, לעשן ולטלפן.

עליך להביא איתך את תעודת הזהות שלך ותמונת פספורט עדכנית. פרט לכך, אין צורך להביא כלי כתיבה או ציוד אחר.

האם ניתן ללמוד בעל-פה את התגובות הנדרשות למבחנים?

במידה מוגבלת מאוד. יש לזכור, כי חוות הדעת לגביך מורכבת מתגובותיך למספר רב של מבחנים מסוגים שונים, ומהדרך בה משתלבות כל התגובות לכדי תמונה אחת. תגובה "מלאכותית" (תגובה שלא מאפיינת אותך, למשל, תגובה שאמרו לך לתת או שאתה חושב שכדאי לך לתת כדי להצטייר באופן מסוים) עלולה לבלוט כחריגה ואף לעוות את ההערכה המסכמת. לכן, כדאי לך להתנהג באופן טבעי, להיות עצמך ולהשקיע את המקסימום.

האם כל הנבחנים במכון עוברים את אותה מתכונת מבחנים?

לא. כפי שהוסבר, מתכונת המבחנים נקבעת על-פי דרישות התפקיד אליו מועמד הנבחן, וכך יכול להיות שלתפקידים שונים יידרשו המועמדים לעבור מבחנים שונים ושמשיך יום המבחנים יהיה שונה.

האם למבחנים אלה יש כושר ניבוי, והאם הם קשורים להצלחה בעבודה?

כל המבחנים בהם נעשה שימוש במכונים לקוחים מתחום הפסיכולוגיה התעסוקתית, והוכחו ביכולתם לנבא הצלחה בתפקידים ברמה זו או אחרת, כולל מול תפקידים במשרד. זאת גם הסיבה לכך שאיננו משתמשים במבחן יחיד, אלא במספר רב של מבחנים, ובמידת האפשר - במספר מעריכים במהלך היום, כדי לשפר את כושר הניבוי של חוות הדעת הסופית.

האם כשאני בא למבחנים כדאי לדווח על מחלה או קושי מסוים?

בהחלט כן. אם יש גורם מסוים המפריע לך או עשוי להקשות עליך את ביצוע המבחנים, עליך לדווח על כך בתחילת היום לבוחנים. אם יש לך מגבלה מסוימת, יתכן וניתן יהיה להתחשב בכך.

אם עברת אבחון ללקות למידה לקראת בחינות הבגרות או לקראת בחינות הקבלה לאוניברסיטה, ובאבחון ניתנו המלצות להקלות או לתנאי בחינה מיוחדים, יתכן כי ניתן יהיה להתחשב באבחון זה גם במבחנים שתעבור במכון המיון. עליך להעביר את דו"ח האבחון בהקדם האפשרי למכון המיון שאליו נשלחת בהתאם להנחיות איש הקשר שלך.

שים לב – האחריות על העברת האישור מוטלת על המועמד!

האם כדאי לנחש תשובות במבחני הכישורים ומבחני הביצוע?

לגבי כל אחד ממבחני הכישורים ומבחני הביצוע, בהחלט כדאי לנחש את התשובה אם אינך יודע את התשובה הנכונה. ברוב המבחנים התוצאה היא סה"כ התשובות הנכונות הניתנות, כך שאם אינך בטוח בתשובה מסוימת – כדאי לנחש. עם זאת, ייתכנו מבחנים שבהם יובהר בהוראות לנבחן שיש "קנס" על תשובה שגויה. במבחנים אלה, כמובן, עדיף להימנע מניחוש.

אם מתעוררת במהלך היום בעיה כלשהי, אל תהסס לפנות לצוות הבוחנים.

מידע נוסף לגבי המבחנים ניתן למצוא גם באתר האינטרנט של המכון שאליו נשלחת.